

Testimonium martyrii

Bulletin o tom, jak věřil



Jan Bula

a Václav Drbala



V tomto čísle:

- Rozhovor s postulátorkou římské fáze beatifikačního řízení – 2. díl
- Synovec kněze Václava Drboly vzpomíná
- Neotřelá expozice v kostele v Bučovicích

2021/5

Motto:

„Nebojme se být pravdiví,
mluvit pravdu,
slyšet pravdu,
přizpůsobit se pravdě.
Tímto způsobem můžeme milovat.
Pokrytec neumí milovat.“

papež František

Nihil obstat:

16/AKP/21, Brno, dne 27. 9. 2021

doc. Josef Beneš, Th.D.

Imprimatur:

Ep/329/20, Brno, dne 25. 3. 2020

Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

Redakce

Výkonným redaktorem je Ing. Josef Janoušek. Dalšími redaktory jsou Lukáš Janoušek a další bohoslovci brněnské diecéze.

Redakční radu tvoří ThDr. PhDr. Radek Mezuláník, Ph.D., Mgr. Jiří Plhoň a Mgr. Jan Růžička, Ph.D.

Bulletin vychází v součinnosti s úřadem administrátora kanonizačního řízení Mons. Mgr. Karla Orlity, JU.D.

Jazykovou korekturu zajišťuje Mgr. Jan Slepíčka.

Čtenářům

Všechno závisí na Ježíši

Mít věci dobře naplánované, řídit se jasnými pravidly, vidět dopředu dostatečně daleko na své cestě životem – kdo by si to nepřál? Jenže naše představy o ideálních podmínkách jsou jedna věc, realita bývá věc druhá. Bůh před nás staví situace, kdy není zcela jasné, co je dobro a co zlo. Často se jedná o tzv. šedou zónu, kdy volíme dobro větší či menší. Anebo není zjevné, zda to, co se zdá být dobré, skutečně dobré je. V těchto chvílích je potřeba kleknout před Boha v modlitbě a ptát se: „Pane, co je právě teď tvůj vůlí?“ Tento postoj nás učí tomu, že se stáváme závislími na Pánu. A čím více budeme čelit těmto pro nás nekomfortním situacím, při kterých se budeme utíkat k Bohu, tím více si budeme uvědomovat, že bez Ježíše nemůžeme dělat nic (viz Jan 15,5). A k tomu nás chce náš nebeský Otec dovést.

Kněží Jan Bula a Václav Drbola se ocitli v těchto situacích mnohokrát. Naprosto zjevné to je v době, kdy se vytvářel nový vztah mezi církví a státem po únoru 1948, kdy ještě jako kněží mohli sloužit ve farnosti, ale kdy si také stát připravoval půdu pro to, aby ochromil a ovládl církev. Postupně se oba služebníci Boží učili být stále více závislími na Bohu. A Ježíš, nejvyšší a věčný kněz, jim ukazoval, že kněžství znamená být nejen tím, který obětuje, ale také tím, který je obětován. Kolik času jim zbývalo pro to, aby se takto k Ježíši zcela přimkli? V tomto čísle bulletinu se věnujeme období před jejich zatčením, kdy jim zbývají poslední roky života. Myslíme někdy na to, že i my se přiblížíme poslední kapitole v knize našeho života? Dopsat ji úspěšně může jen ten, kdo si připustí, že to bez Ježíše nezvládne, kdo je na něm závislý.

Josef Janoušek

Stávat se odolnými

Kněžská služba Jana Buly a Václava Drboly se do značné míry překrývala s obdobím mezi dvěma totalitami. Farní aktivity mohli nejvíce rozvinout v krátkém mezidobí, kdy to vypadalo, že s porážkou nacismu bylo poraženo všechno zlo a nikdo si nedokázal představit, že by mohlo přijít zlo jiné. Trochu to připomíná letní období během pandemie, kdy

se všichni snažíme zapomenout na lockdown a žít aspoň pár měsíců zase normálně.

Ale po tomto období přišla jiná diktatura, která se v něčem té staré podobala, v něčem byla její novou mutací. Ještě v době, kdy probíhaly soudy a popravy kvůli babickému případu, mnozí lidé stále komunismu upřímně věřili. Nebylo vůbec snadné se v takové situaci ihned zorientovat. Ani Jan Bula nedokázal okamžitě rozpoznat zlo v postavě svého spolužáka Ladislava Malého. Proto nemůžeme lidem tehdy ani dnes vyčítat, když si nejsou jistí, kde je dobro a kde ne.

Ovšem to, co nakonec pomohlo Janu Bulovi i Václavu Drbolovi obstát, byla jejich vytrvalost v tom, co bylo dobré, jejich odolnost. Odolnost, která se budovala tím, že byli v nějaké míře vystaveni zlu a neustoupili. Tak jako tělo, když bojuje s nemocí. Ještě před zatčením na ně byl vyvíjen tlak. Kdyby mu ustoupili tehdy, možná by dopadli jinak.

Jejich odolnost ale nerostla jen z boje s nemocí, která zachvátila společnost. Už v tomto čase mezi totalitami oba nejen kritizovali zlo, ale i vytvářeli dobro. Spolupracovali s Orlem a snažili se rozvíjet, každý podle své osobnosti, ve farnosti různé aktivity. Využívali k tomu všechny možnosti, které jim tehdejší doba umožnila.

Díky této věrnosti Kristu, která se každodenním odporem zlu a každodenní snahou o dobro budovala, pak mohli být dostatečně odolní i pro chvíle vězení, mučení a mučednictví.

Jan Kříž



Odolnými vůči nespravedlnosti se stáváme, když určitým věcem říkáme NE a jiným naopak ANO.
(foto: Unsplash)

Rozhovor

s postulátorem beatifikačního procesu, 2. díl

V minulém čísle bulletinu Testimonium martyrii jsme zveřejnili první část rozhovoru s postulátorem římské fáze beatifikačního řízení JUDr. Marii Cristinou Bresciani. Zeptali jsme se na funkci a význam postulátora a dalších osob činných v celé kauze. Nyní se v pokračování rozhovoru zaměříme na celkové hodnocení této fáze řízení a na aktuálnost svědectví obou kněží.

My s velkým zájmem sledujeme, jak se vyvíjí řízení ohledně služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly. Když postoupil proces blahořečení do římské fáze, byla jste ustanovena jeho postulátorem. Stalo se tak na počátku roku 2017. Jak od té doby hodnotíte celou kauzu? Co Vás nejvíce oslovilo?

Při četbě a analýze událostí, souvisejících s životem a smrtí kněží Jana Buly a Václava Drboly, jsem už od samého počátku vnímala, že jde o zajímavé skutečnosti zejména proto, že nás vedou k jasnému pochopení represivního prostředí, které na lidi doléhalo v době vlády komunismu v tehdejší Československu. Už od prvních let, kdy se komunismus dostal k moci, uvedl do života systém hlídání a omezování nejrůznějších rovin společenského a církevního života, aby bylo dosaženo toho, že režim bude moci kontrolovat a ovládat všechny oblasti života společnosti. Jak jsem se postupně stále hlouběji seznamovala s tím, co bylo uvedeno ve spisu této kauzy, mohla jsem čím dál tím lépe zachytit snahy a úsilí těchto dvou kněží žít své povolání a rozvíjet aktivity – zvláště ty, na nichž se podílela i mládež – s přilnutím ke křesťanským zásadám, a ne k materialistickým a mocenským logickým postupům, které lidem předkládali komunisté. Nepřátelství režimu a krutost prostředků, jež používal k tomu, aby mohl kontrolovat a omezovat zejména ty aktivity, které byly zaměřeny na mládež (ta totiž musela být „indoktrinována“ jedinečnou komunistickou ideologií), byly tak silné a masivní, že lidé žili v atmosféře strachu a báli se chodit do kostela a podílet se na životě církve.

Pro ještě hlubší pochopení, jaká omezení a jaké lži komunisté šířili, bylo velmi užitečné studium, analýza a hlubší zkoumání zápisů o výsle-

ších těchto dvou služebníků Božích. K těmto záznamům, uchovávaným hlavně v policejních archivech a archivovaným jako „tajné dokumenty“, bylo možné získat přístup až po pádu komunismu, tzn. v 90. letech 20. století, což nám dovolilo – i když s velkým zpožděním – ujasnit si, oč se vlastně v případě jejich obvinění, věznění a usmrcení skutečně jednalo, a přistoupit k rehabilitaci těchto dvou kněží jak z hlediska trestního práva, tak z pozice práva kanonického. Pověst o mučednické smrti těchto dvou kněží, která se mezi lidmi začala šířit už od okamžiku jejich smrti, je jasným znamením autentičnosti jejich svědectví i jejich nevinu.

Jistě lze říct, že každý kandidát na blahořečení nebo svatořečení je něčím osobitý a výjimečný. V čem podle Vás spočívá jedinečnost u služebníků Božích Václava a Jana?

Kněží Jan Bula a Václav Drbola jsou významnými osobnostmi, které i přes časový odstup tolika roků od jejich smrti nepřestávají být významným příkladem toho, že i v těžkých dobách, spojených s velkými zkouškami, je možné žít, pracovat a zemřít v naprostém odevzdání se Boží vůli, řídit se jeho učením a jednat s věností církví a s vědomím, že to, co je vskutku dobré, v každém případě zvítězí a že Boží spravedlnost je mnohem dokonalejší než spravedlnost lidská. Tito dva kněží ve svém životě vždycky obhajovali působení Svatého otce i pravdivost učitelského úřadu církve a ani v okamžiku, kdy přinášeli nejvyšší oběť, nikdy nepochybovali o víře a o Boží přítomnosti, ale naopak – zcela se



Sídlo Kongregace pro blahořečení a svatořečení
ve Vatikánu.

(zdroj: MM ACI STAMPA.

Dostupné na: <https://1url.cz/@congregazione>)

Bohu odevzdali, takže byli dokonce schopni napsat slova útěchy a naděje pro ty, které opouštěli, jak vidíme např. v listech z vězení, které v noci před svou popravou napsal Jan Bula, jenž s hlubokou vírou konstatuje: „Těší mě dnes, že jsem [Bohu] sloužil a že jsem jeho služebníkem zůstal až do konce. Člověk Boha nikdy dost nemiluje, a to je jediné, čeho musí litovat.“

V čem podle Vás mohou být oba kněží povzbuzením pro věřící dnes?

Aktuálnost jejich svědectví souvisí právě s věrností evangeliu i učení Krista a církve, což dává směr našemu jednání, vtiskuje smysl našim rozhodnutím a umožňuje nám to rozvíjet pokojné soužití mezi různými náboženstvími a kulturami, což jsou dnes nezbytné aspekty každé společnosti, která se považuje za emancipovanou a demokratickou a která chce chránit a rozvíjet lidská práva. My dnes žijeme v globalizovaném světě, který nám díky internetu dává možnost navázat vztah s velkým množstvím osob, ale zároveň to znamená nebezpečí pro naši víru, poněvadž bychom se mohli nechat převálcovat falešnými ideologiemi, které se prostřednictvím nových technologických vymožeností šíří a někdy dost vemlouvavým způsobem zakotvují v našem životě. Svého času, byť pomocí odlišných prostředků, to prožívali i tito dva kněží, když komunisté krátce poté, co se zmocnili vlády, začali šířit ideologii rovnosti a blahobytu pro všechny, která ovšem byla pouze iluzorní a velmi brzy začala být ohrožována a popírána náboženská svoboda i svoboda projevu a místo svobody se začala šířit atmosféra strachu a nepřátelství zejména vůči církvi, kterou ti, kdo byli u moci, usilovali všemi možnými způsoby podrobit svým vlastním záměrům.

Kdy se domníváte, že bychom se mohli dočkat blahořečení obou kněží? Co ještě zbývá udělat?

V současnosti se kauza nachází v závěrečné etapě zkoumání a kompletace. Již bylo dokončeno *positio*, aby mohlo být předloženo teologické komisi, odkud pak bude předáno shromáždění kardinálů a biskupů, kteří jsou členy Kongregace pro blahořečení a svatořečení. Bude-li vyjádření jejích členů příznivé, bude o této kauze informován Svátý otec, který pak vynese definitivní úsudek.

Co se týká času, nelze teď s jistotou uvést, za jak dlouho by celý tento proces mohl proběhnout, protože to částečně závisí na zvláštních hygienických omezeních, která doléhají na všechny pracovní oblasti a která všechno značně zpomalují, a kromě toho závisí rychlost, s jakou kongregace bude schopna dříve nebo později dovést proces blahořečení těchto dvou kněží k definitivnímu závěru, na tom, jak velkým počtem podobných kauz se právě musí zabývat.



Sídlo Kongregace – pohled na svatopetrské náměstí.
(zdroj: archiv redakce)

A co byste vzkázala našim čtenářům? Jak oni sami mohou přispět k dokončení celého procesu?

Zcela jisté je to, že vytrvalá modlitba lidí za to, aby Jan Bula a Václav Drbola mohli být co nejdříve prohlášeni za blahoslavené, má velký význam coby podpora práce, kterou já i ti, kdo se mnou spolupracují v brněnské diecézi a na Kongregaci pro blahořečení a svatořečení, v této záležitosti odvádíme. Přímluva služebníků Božích napomáhala v průběhu let řadě obrácení a podle některých svědectví byla zdrojem mnoha milostí. Jsem si proto jistá, že tito kněží jsou našimi průvodci a osvětlují i toto naše putování vedoucí k jejich beatifikaci. Děkuji všem, kdo svou duchovní blízkostí a modlitbou nikdy nepochybovali o jejich nevině a svatosti, protože jsou pro mě i pro všechny, kdo nejruznějším způsobem spolupracují na této kauze, velkou pomocí a povzbuzením.

Děkujeme za rozhovor a přejeme mnoho pomoci od Ducha svatého do Vaší práce.

Rozhovor zpracoval Josef Janoušek

Synovec kněze Václava Drboly vzpomíná

Svědectví

Pan Josef Holacký se narodil 6. prosince 1940. Celý život žije ve Starovičkách, v domě, kde také žili jeho rodiče i prarodiče, tedy rodiče maminky a jejího bratra, kněze Václava Drboly. Třebaže bylo Jožkovi pouhých jedenáct let, když byl jeho strýc popraven, přece má na něj několik vzpomínek, a to také díky své mamince, která byla s tímto bratrem úzce spjata.

Rozhovor pro nás zpracovala paní Anna Haluzová ze Staroviček.

Jožko, kněz Václav Drbola byl Tvůj strýc, bratr Tvé maminky. Co bys mohl říct o rodině jejich rodičů – Tvých stařečků?

No, co bych mohl říct? Rodina byla hodně chudá. Vždyť si představ, že bylo sedm dětí a tatínek válečný invalida z první světové války s nelehkými následky. To si můžeš myslet, jak se jim asi žilo. Snažili se, co mohli, s malým hospodářstvím, nádeničením u sedláků a podobně, rodinu uživit. Tenkrát se taky na prvním místě pamatovalo, aby z dětí byli pořádní křesťané! Důkazem toho je, že nejstarší Václav studoval na kněze a dcera Mařenka se stala řádovou sestrou.

Jak mohli potom udržet Václava na studiích?

No, jak? Co vím od maminky – jak děti postupně odrůstaly, kluci se šli učit a moje maminka šla v útlém věku do služby. Jak ušetřila nějakou korunu, tak ji honem „za tepla“ vezla do Brna jejímu milovanému Vašíkovi jako příspěvek na studia, aby mohl dostudovat. On jí byl nesmírně vděčný a sliboval, že až se postaví, jak se říká, na vlastní nohy, že jí vše vrátí.

Kolikrát jste se se strýcem osobně setkali?

Já jenom dvakrát. Určitě byl u stařečků víckrát, ale byla v tom období také druhá světová válka, kdy o nějakém cestování nebylo moc řeči. Tenkrát to nebylo jako dnes, kdy každý sedne do auta a hned je tam nebo tam. Ale dobře si na jednu z těch návštěv vzpomínám. Byl to můj nejsilnější zážitek ze setkání s ním. To bylo v roce 1949. To mně bylo devět roků. Strýc Václav přijel na nějaký ten den a šel na faru za panem farářem Karlem Podlezlem poprosit, jestli by v neděli mohl v našem

kostele sv. Kateřiny sloužit mši svatou. Byla by to pro něj pocta. Samozřejmě pan farář měl z jeho návštěvy velikou radost a já jsem měl tu čest strýci ministrovat. To si můžeš myslet, jak jsem na to byl před kluky pyšný. Ostatně na faře jsme byli často. Maminka vždy byla k ruce jak v kostele, tak na faře, kuchařce a sestrám pana faráře, které tam s ním žily. No a já byl ministrant. Později i můj o dva roky mladší bratr Vašík.



Pan Josef Holacký s paní Annou Haluzovou.
(Foto: soukromý archiv Anny Haluzové)

To znamená, Jožko, že i když jsi byl teprve devítiletý, můžeš si tak trochu pamatovat, jaký strýc Václav byl?

To víš, že si ho pamatuji. On mně připadal takový jako smutný, nebo spíš zadumaný. Když seděl s námi u stolu, tak měl skloněnou hlavu a mně se zdálo, že pořád přemýšlí. Nebyl nějak veselý jako třeba ostatní. Přesto si myslím, že musel být i veselý, když potom dokázal v Bučovicích vést divadelní ochotníky a studovat s nimi hry. To by přece jinak nešlo! Přece, Aničko, víš podle sebe, když vedeš nás ochotníky, co to obsahuje za starosti, ale také radosti. Co se spolu nasmějeme a jak jsme spolu rádi. Tak se musel také umět rozveselit, jinak by s ním mladí nehráli divadlo, ne?

No to určitě! Když vzpomínáš Bučovice, tak mě napadá, že tam měl blízko ke svému bratrovi, ne?

To víš, že měl. Tam to bylo pro něho asi nejlepší, protože do Slavkova, a to je kousek, se přizemil jeden z bratrů – Jaroslav. Mimochodem strýc je oddával. Co vím, tak k nim jezdíval na kole. No a já, jestli můžu zmínit, mám na Slavkov dobré vzpomínky. Jezdili jsme tam i s bratrem na prázdniny. Byl jsem tam celkem čtyřikrát „prázdninovat“. Tam se mně moc líbilo. Strýc Jaroslav byl krejčím, a tak nám vždy něco pěkného ušil.

No a strýc Václav vás na prázdniny nepozval?

Ale ano. Až byl v Babicích. Dokud jsme byli malí, tak nás naši na faru zlobit nedali. A také se chodilo pěšky přes les, tak až rodiče usoudili, že to zvládneme. Bylo domluveno v roce 1951, to nám bylo jedenáct a devět roků, že pojedeme na prázdniny do Babic na faru. Maminka s tatínkem tam ovšem jezdívali. Něco strýcovi přivezli, maminka byla šikovná na spravování a žehlení prádla i kostelního a nám zase od strýce faráře vozili ovoce. Jenomže naše první prázdniny, které jsme mohli prožít se strýcem na faře, se nekonalý...

Ano, protože vlastně těsně před prázdninami 17. června byl kněz Václav zatčen. Jak jste jeho zatčení doma prožívali? Pamatuješ si z toho něco?

Jakpak ne! Byla to hrůza, že mám ještě dnes husí kůži, když si na to vzpomenu. Byla tma – noc. Nikdo nic netušil, když přijeli ozbrojení chlapi se samopaly, zabouchali a oznámili stařence a stařečkovi, že byl Václav zatčen. Byli hrubí, hulákali a prohledávali stařečkům domek v Chaloupkách. Všechno obraceli naruby. My jsme zatím bydleli v malém domečku na Panské ulici, kam za námi přiběhla vyděšená stařenka a všechno překotně povídala. Vzápětí však toto komando, jak to jinak nazvat, bylo u nás. A to samé. Křik, hulákání, všechno rozhazovali a prohledávali. My s Vašíkem jsme byli skrčeni v koutě. Bylo to hrozné. Všichni plakali a nemohli tomu uvěřit, že by Václav udělal něco špatného. Jejich tichý, skromný Václav...

Pamatuješ si něco ohledně soudního procesu? Byl někdo z rodiny u soudu?

No pravdaže, i když je nikdo o soudu neinformoval. Můj tatínek Josef to slyšel z rádia, když přijel navečer z práce. Pracoval u dráhy. Rádio hlásilo, s kým bude zítra v Jihlavě soud. Mezi ostatními je také Václav Drbola, farář v Babicích. Naši se nerozmýšleli a hned brzy ráno maminka s tatínkem a stařečkem šli na první vlak na nádraží do Zaječí a jeli do Jihlavy. Tam byli už v sedm hodin ráno! Do budovy jich pustili až v jedenáct... Naši se z toho nemohli vzpamatovat. Nám dětem nic neřekli, jenom plakali. Až po létech nám to maminka vypravovala, jak na

ně byli hrubí, nechali je sedět vzadu, Václava skoro neviděli a on o nich určitě ani nevěděl. Stařeček prosil, aby ho za synem alespoň na chvilku pustili, ale oni nic nedovolili.

Myslíš, že něčemu z toho vaši věřili anebo o něm trochu pochybovali?

Kdepak, co Tě nemá! Nevěřili ničemu, protože jeho dobrou, obětavou, skromnou povahu a víru dobře znali. Věřili, že se to musí vysvětlit a že bude propuštěn. Proslychalo se, že nějaká skupinka farníků žádala pro něho milost až na Hradě. Bezvýsledně. Taky byla jiná skupinka lidí, kteří si na naši rodinu ukazovali prstem, jako na vyvrhele. Další si jenom potichu šeptali, protože nevěděli, k čemu se přiklonit. Nevědělo se nic...

Jakým způsobem vás informovali o popravě?

Žádným! Naši se o tom dozvěděli z rádia. Dovedeš si představit, jaký to pro ně byl šok? Nikdo z nich se s tím nemohl vypořádat. A žádná zpráva jim nebyla doručena. Nejhuř to odnesla stařenka – jeho maminka. Ta přišla o rozum a stařeček to řešil alkoholem. Tak to bylo, děvče.

To vím, dobře si pamatuji stařečka, který byl takový drobný. Vždy v bílé, nažehlené košili, kordule, s dlouhou fajfkou. Chodil v kroji do smrti. Víím, že Tvoje maminka o rodiče vzorně pečovala. Stařenku také pamatuji. Byla také jenom takový věchýtek a sedávala u toho malého okýnka a nepřítomně se dívala rozšířenýma očima do ulice. Tak ji pamatuji, když jsme chodili jako děti okolo vašeho na hřbitov. Vždycky tam seděla a snad vyhlížela...

Také mě v pozdějších letech, až byla jiná doba, říkala maminka mého muže Vaška, Veronika, která byla sestřenicí kněze Václava, tudíž i Tvé maminky: „Víš, tenkrát v tem osmašedesátým, jak to bylo takový volnější, tož sem potkala Božku Holackó, šla z nádraží a nesla kabelu. A ona mě pošuškala: ‚Veruno, už si nesu dom našeho Vašíka. Už nám ho dali.‘ A rozplakala se. ‚Ale nikemu to prosím tě neříké! Nech si to pro sebe. Víš, jací só lidi.‘ “ To víš, že to naše babička neřekla. Vždyť to byl bratranec a ke všemu byli narozeni v jeden den – 16. října 1912. Zvláštní shoda.

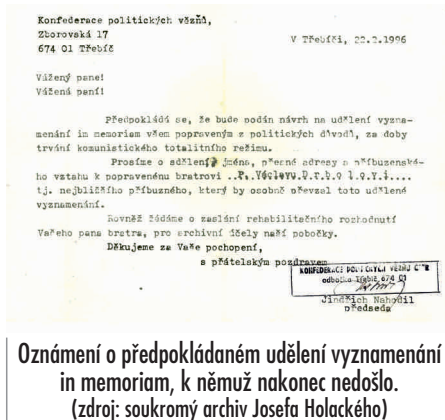
A Jožko, jak to bylo po tom šedesátém osmém roce, roce „úlevy“?

Jak to bylo? No pořád k nám někdo chodil. Například říkali si KAN – Klub angažovaných nestraníků a nevím, jaké různé spolky to byly. Podávali si u nás dveře. Můžu říct, že nás akorát otravovali, protože se vůbec nic nedělo. Žádné rehabilitování, nebo ukládání strýcových ostatků do hrobu. Nic.

Jaký byl další osud ostatků Tvého strýce Václava?

Urnu jsme uchovávali pořád doma. Jak víš, v sedmdesátých a osmdesátých letech, co se týká víry a kněží, bylo zle. Když zemřel tatínek v roce 1984, dali jsme mu tajně urnu s ostatky strýce Václava do rakve. Tak nikdo, kromě nás domácích, nevěděl, že ve smutečním průvodu vyprovází kromě tatínka i kněze – mučedníka Václava Drbolu. A tak tam na tom našem hřbitově, už i s naší maminkou, odpočívají spolu dodnes.

Ještě Ti Aničko, ukážu oznámení, které taky po mamince schovávám. V roce 1996, mamince přišel tento lístek z Třebíče od Konfederace politických vězňů, ve kterém se mimo jiné píše: „...předpokládá se, že bude podán návrh na udělení vyznamenání in memoriam knězi P. Václavu Drbolovi...“ atd. Nic z toho se však dál nedělo.



Děkuji Ti, Jožko, i Tvé manželce Janě za milé přijetí a za čas, který jste věnovali tomuto našemu rozhovoru. Bylo nám tu spolu dobře, i když vzpomínání nebylo veselé. Čas však rány hojí a my věříme, že náš Pán je všechny zahrne svou milostí za utrpení a křivdy, které jim tento svět způsobil.

Anna Haluzová

Václav Drbola

Působení v Babicích

Poté, co se Ježíš Kristus třikrát zeptal Petra, jestli ho miluje, oznámil mu: „Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásal a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ (Jan 21,18) Snad i toto ujištění lze vztáhnout na kněžský život Václava. Jednak k jeho dramatickému závěru života, ale také k přesunům do farností. Nečekaně se totiž dozvěděl, že má opustit Bučovice, kde si našel mnoho přátel a kde zanechal hodně úsilí, včetně boje o Katolický dům.

Základní životní data

- V únoru 1950 je přeložen do Babic.

Nástup do nové farnosti

V únoru 1950 byl tedy Václav přeložen do Babic. Zvláštní je, že měl znovu nahradit kněze, který byl zatčen a odsouzen. Tentokrát jím byl farář Arnošt Poláček, kterému prý někdo v hospodě podstrčil do kapsy od kabátu leták požadující svobodné volby pod dozorem Organizace spojených národů. Kněz byl zatčen a později odsouzen na dvacet let do vězení za údajné pobuřování. Je to tedy znovu začátek plný nejistoty.



Interiér kostela Nejsvětější Trojice v Babicích.
(Foto: archiv RKF Babice u Lesonic)

Václav Drbola se musel během několika dnů přestěhovat do nového působiště, kde se jako administrátor, tedy dočasný správce, sám staral o chod celé farnosti. Považoval své působení v Babicích za dočasné, než se vrátí zatčený babický farář Arnošt. Ani v Babicích nelevněl a brzy začal působit v kněžské službě. Docházel za dětmi do náboženství, navštěvoval nemocné i v přífařených obcích. Staral se také o rozsáhlé farní hospodářství, včetně včelstva. A navíc začal s opravou kostelních varhan. I zde zažíval křivdu, když byl prý v místním tisku

označen za člověka, který nikoho nepozdraví a o nic se nestará.

Knězem pro všechny

V Babicích se vyhýbal politice. Nedělal rozdíly mezi lidmi a snažil se být knězem pro všechny. Přátelsky poseděl např. s předsedou národního výboru Tomášem Kuchtíkem, kterého vídal při nedělní bohoslužbě. Vařila mu žena člena národního výboru paní Roupcová. Nutno podotknout, že tito lidé, se kterými se Václav setkával, kteří byli ve straně, nebyli zasaženi slepou třídní nenávistí jako jiní funkcionáři. Také zde však byly situace, kdy se musel Václav ozvat a ohradit se. Jednou ho někteří nutili, aby se zúčastnil pochodu míru a nesl transparent, na což odpovídal: „Až naprší a nebude bláto!“ Také odmítl podepsat rezoluci proti válce v Koreji.

V Bučovicích byl Václav ve styku s mnoha lidmi díky práci ve spolcích. I když byly později všechny zakázány, osobní kontakty dále přetrvávaly. Nezapomněl na své bučovické přátele ani v Babicích. Prožil mezi nimi sedm let a za tu dobu mohl sledovat, jak se z dětí stávají mladí lidé, kteří hledají své místo v životě. Občas se objevila v Babicích skupinka bývalých farníků a příbuzní ze Slavkova a Staroviček. Jezdívala za ním také sestra Božena se švagrem Josefem, který byl zaměstnán u dráhy. Snad pokaždé je Václav obdaroval. Přes ně posílal něco dobrého i své mamince, aby aspoň takto splácel její úsilí a pomoc na jeho cestě ke kněžství. V hodinách náboženství často zásoboval děti ovocem z farské zahrady. Jaroslava Fialová, praneteř Václava Drboly, vzpomínala: „Maminka mi vyprávěla, že měl ve sklepě krásně srovnaná jablka. A ona



Setkání Václava Drboly (druhý zleva) s Janem Bulou (vpravo) pravděpodobně na primici Vincence Vlacha v Uhřínově 7. července 1940. Václav Drboly byl již dva roky knězem, Jan Bula byl ještě bohoslovcem.

Jedná se o jedinou společnou fotografii obou, dnes již služebníků Božích.

(zdroj: soukr. archiv Jaroslavy Fialové)

se sestrou mu je nakousaly, a aby to nebylo vidět, otočily je v regálech tím nakousaným dozadu.“

„Někdy mi běhá husí kůže po těle ze všeho a jindy se zas ulehčí“

Jednoho dne přijel za Václavem Drbolou bučovický varhaník Josef se zprávou, že byl povolán na vojnu k „pétépákům“. Otec Václav se mu pokusil dodat odvahy. Josefa pak v začátcích vojenské služby povzbuzoval četnými dopisy: „Já možná budu také vojákem. Honí nás, co jsme dosud na vojně nebyli. Čítám, že v říjnu poběžím za Vámi, možná snad ještě dřív? Kdo ví?“ A dodával: „Tady teď děsně zavírají, podzemní hnutí. Přes vesnici jsou lidé zavíraní, místy šest až dvacet lidí.“ V posledním dopise upozornil Josefa na jednoho maturanta z Kojátek, které patří do bučovické farnosti – v tu dobu byl v Mimoni – že by se spolu mohli spojit. Pak dodává: „Za poslední týden jsem prožil pěkné věci, nedá se to vůbec psát. Někdy mi běhá husí kůže po těle ze všeho a jindy se zas ulehčí, a tak se to střídá jako počasí...“

Z toho všeho je vidět, jak začala být doba napjatá a jak to vše Václav prožíval. Ještě nevěděl, že za nedlouho ho bude čekat jeho kalvárie.

Zpracoval Lukáš Janoušek

S laskavým svolením převzato z knih:

MIKULÁŠEK, Jiří. *Vejdí do radosti: pohledy do života kněze-mučedníka Václava Drboly*. Brno: Biskupství brněnské, 2012. ISBN 978-80-260-2702-7.

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

Jan Bula

Věřit v dobrém i v zlém

Věřit pevně znamená, že člověk věří bez ohledu na to, zda mu na životní cestě jednou svítí slunce, jindy svítí měsíc a někdy jenom blikotají hvězdy. Právě v době, kdy se měnily poměry ve společnosti po roce 1948 nebylo jednoduché vyznat se ve změnách, které nastaly. Nastala doba, kdy začínaly svítit už jen ty hvězdy. Co je v souladu s poslušností k církvi? A co je moudré učinit pro dobré vztahy mezi církví a státem? Věřit dál, hledat správný postoj, pokračovat v nastoupené cestě – to bylo jediné řešení. Postupně se ukazovalo, že dostat zmíněnému bude náročnější, než se na počátku zdálo. „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? ... Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval.“ (Řím 8, 35-37) S tímto přesvědčením chtěl čelit novým poměrům i kněz Jan Bula.

Základní životní data

- Dne 29. dubna 1949 umírá jeho tatínek. Pohřeb se koná 1. května 1949.
- Dne 11. června 1949 navštěvují členové rady ONV v Třebíči faru v Rokytnici. Chtějí získat podpisy kaplana Buly a faráře Lakomého pod prohlášení tzv. Katolické akce.
- V červenci 1949 umírá farář Stanislav Lakomý.

Rok 1949 – dvě úmrtí

V červenci 1949 zemřel Stanislav Lakomý – farář v Rokytnici. Po jeho smrti se Jan Bula stal administrátorem a měl na starost celou farnost. O Vánocích zavedl novinku – půlnoční mši se slavnostním vyzváněním zvonu. Během svátků začal také vybírat peníze na opravu kostela. Mezi věřícími získal řadu pomocníků, a tak mohl své plány na opravu kostela začít uvádět ve skutečnost. Jednalo se spíše o menší opravy a úpravy. Vymalovat, zrestaurovat sochy a obrazy, opravit varhany. A obnovit kazatelnu. Kromě toho plánoval úpravy hřbitova. On sám šel příkladem, peníze za odsloužené mše věnoval na stavební práce. Za podstatné považoval přitom ještě jedno. Aby se do obnovy zapojili

místní lidé a našli společný zájem, který by je všechny sjednotil. Za svůj hlavní úkol na svém působišti z hlediska úprav kostela považoval Jan Bula nový oltář. Důstojný a takový, aby byl chloubou kostela. Nechal vypracovat projekt. Oltář však Jan Bula již nestihl dokončit.

Na začátku roku 1949 zjistili lékaři jeho tatínkovi Antonínovi rakovinu žaludku. Byl odvezen do nemocnice v Třebíči. Podle Jiřího Mikuláška jej Bula v nemocnici navštívil a otec mu prý řekl, jak je rád, že je syn jako kněz šťastný. Pro Jana Bulu to musel být důležitý okamžik, vždyť otec mu ještě za války navrhoval, aby, ještě jako bohoslovec, přípravu na kněžské povolání ukončil. Navštívil ho den před jeho smrtí. Antonín Bula zemřel 29. dubna 1949.

Vztah církve a státu

V srpnu 1948 se v Nitře sešli čeští a slovenští biskupové a vydali prohlášení, v němž se psalo: „U nás, přes slibovanou náboženskou svobodu a zdůrazňování dobré vůle nevyvolávat náboženských rozbrojů, byl zahájen skrytý protináboženský boj.“ Následně byl v kostelích po celé zemi čten pastýřský list. V neděli 29. srpna 1948 jej Jan Bula zřejmě přečetl i v Rokytnici, ačkoli se o tom nedochoval žádný záznam. Farní kronika rokytnické farnosti byla totiž už brzy zabavena tajnou policií a zmizela. Když se kronika později objevila, ukázalo se, že stránky, které se týkaly Jana Buly, byly vytrhány. Důvod byl jasný... Stejně tak zmizela i obecní kronika. A ta už se nenašla vůbec. Pastýřský list, který byl čten v srpnu 1948, ale byl vcelku umírněný. Mimo jiné se v něm psalo, že náboženství není uzavřeno do kostela. A podle toho se choval i Jan Bula; nebyl jen knězem v kostele.

Katolická akce

Dříve než zemřel farář Lakomý, byl s Janem Bulou navštíven členy rady Okresního národního výboru z Třebíče. Bylo to v sobotu 11. června 1949. Byli přesvědčováni, aby podepsali prohlášení tzv. Katolické



Jan Bula s vyučujícími a žáky měšťanské školy
na zámku Šádek.
(Foto: archiv Biskupství brněnského)

akce (KA). Ta se měla stát nástrojem pro ovládnutí církve „zevnitř“.

V této podpisové akci bylo získáno přes tisíc, možná i přes patnáct set podpisů. Někteří kněží souhlasili s výhradami nebo nebyli plně informováni a vzápětí svůj postoj změnili a od Katolické akce se distancovali. Někteří podepsali jen prohlášení, že si přejí dohodu mezi státem a církví, nic víc. Cyril Bojanovský v Lukově funkcionáře briskně odmítl (tak se to doslova píše ve zprávě o průběhu Katolické akce na okrese). Kaplan Bula ani farář Lakomý nesouhlasili bez výhrad s prohlášením Katolické akce, přáli si však, aby došlo k dohodě mezi státem a církví. Pod touto záminkou byly získány jejich podpisy. Přestože jim bylo slíbeno, že podpisů nebude zneužito, byla jejich jména otištěna v novinách na seznamu kněží, kteří údajně podepsali manifest KA. Brněnský biskup Mons. Karel Skoupý vyzval v této době kněze své diecéze, aby potvrdili, že stojí pevně za svým ordinářem a podrobují se tomu, co v záležitosti státu a církve podnikne. Kaplan Bula i farář Lakomý po této výzvě ihned podepsali projev oddanosti biskupovi.

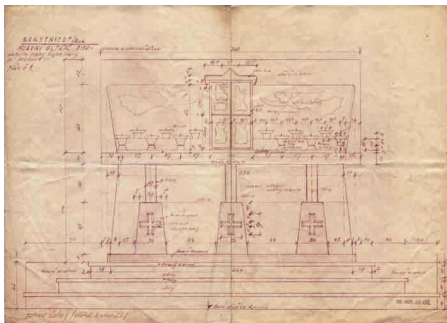
Pro kněze (a nejen pro ně) nastávala doba, kdy věrnost Kristu a církvi byla zkoušena. Byl to onen oheň, kterým se tříbí víra, cennější než pomíjející zlato. (1 Pt 1,6–7)

Zpracoval Josef Janoušek

S laskavým svolením převzato z knih:

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan. *Život Jana Buly*. In: RŮŽIČKA, Jan – CHALUPOVÁ, Petra. *Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo: Sborník z konference k 90. výročí narození kněze Jana Buly*. Brno: Brněnské biskupství, 2010.



Plán nového hlavního oltáře z roku 1950 pro kostel v Rokytnici nad Rokytinou.
(zdroj: archiv ŘKF Rokytnice n. Rok.)

Kdybych měl(a) poslední rok života

Zamyšlení

V tomto čísle bulletinu *Testimonium martyrii* jsme se zaměřili na poslední období ve farnostech kněží Václava a Jana. Sled událostí se v jejich životě seběhl potom velice rychle.

Každý z nás má Bohem přesně vyměřený čas pro to, aby zde na zemi vykonal mnoho dobrého. Když bychom ale věděli, že nám zbývá již jen poslední rok života, zřejmě bychom o této věci uvažovali trochu jinak. A jistě i na příkladu obou zmíněných kněží se můžeme nechat inspirovat v tom, jak nelpět na tom pozemském, přestože je to krásné a dobré.

Poprosili jsme o zamyšlení na toto téma kněze Lubomíra Řiháka a paní Annu Haluzovou. Otec Lubomír je farářem ve farnosti Babice na Třebíčsku (poslední působiště kněze Václava). Paní Anna má 72 let. Je vdaná a má 3 děti. Maminka jejího manžela byla sestřenicí otce Václava Drboly (zajímavé je, že se narodila ve stejný den a rok, jako kněz Václav).

R. D. Lubomír Řihák

Tuším, že v Želivě je u hodin na budově kláštera nápis: „Která hodina bude tvá poslední?“ Podle Písma sv. nám z Božího rozhodnutí není dáno znát den ani hodinu naší smrti. A většinou na naši osobní smrt příliš nemyslíme. Často se přitom dovídáme, že poslední hodina nastala někomu jinému. Někdy nás to může více přinutit přemýšlet nad vlastní smrtí a nad tím, jaký je můj čas. Umíme ale také jaksi otupět, když se skoro denně objevují zprávy o smrti jiných. Na hlubší zastavení většinou není čas, protože nám je rychle přebíjejí další informace nebo jiné starosti. Přitom správně uchopené zamyšlení nad vlastním odchodem z tohoto světa je podle učitelů duchovního života velkou pomocí pro naše každodenní prožívání.

Duchovní otcové nám doporučují každodenní myšlenku na vlastní smrt zejména jako ochranu před svolením hřešit, myšlenku, která pomáhá pokornému postoji vůči svému Stvořiteli a chrání před odsuzováním druhých, myšlenku, která povzbuzuje k potřebě Božího milosrdenství a pokání. Vybízí k horlivosti v konání dobra a oživuje úsilí o získávání ctnostných způsobů. Myšlenka na vlastní smrt může oživo-

vat i naši víru v Boží prozřetelnost a zaslíbení lepšího života, jak nám přišel ukázat svou smrtí a vzkříšením náš Spasitel Ježíš Kristus. Zařazovat do svého přístupu k životu i myšlenku na vlastní smrt je pro nás i ochranou před životem žitým v jakési iluzi, že vše bude tak, jak se nám může jevit právě nyní. Ve srovnání se smrtí se mohou jevit některé naše pozemské záležitosti jako malichernosti a to nám může napomáhat, abychom je správněji hodnotili. To nás může také osvobodit od tlaku různých starostí, vždyť v krátké chvíli můžeme být zbaveni mnoha tíživých povinností i nepříjemností. Tuto naši realitu vyjádřil i Václav Drbola, v dopise, ještě dříve, než byl uvězněn. Napsal: „Za poslední týden jsem prožil pěkné věci, nedá se to vůbec vypsát. Někdy mi ze všeho běhá husí kůže po těle a jindy se zas ulehčí, a tak se to střídá jako počasí.“

Asi v té chvíli netušil, že prožívá svůj poslední rok na tomto světě. Bůh ho neopustil a představuji si, že mu dal i vše potřebné v jeho poslední hodině. Právě s Boží pomocí vydržel otec Václav, když mu jednou v noci utáhli prsty svěráky, aby podepsal, že vraždy v Babicích naplánoval on. Celou noc pak byl v kriminále slyšet velký nářek. Vytloukli z něj ale jen doznání, „že si uvědomuje svou zodpovědnost“.

Všichni popravení kněží „bábického případu“ sloužili poslání církve – připomínat lidem jejich původ i pozemskou dočasnost i potřebu vysvobození od hříchů a věčné smrti. I jejich smrt nám může připomínat, že tento rok může být našim posledním nebo jak si každý



„Naše životy jsou odměřeny časem, během něhož se měníme, stárneme, a jako u všech živých bytostí na zemi smrt se jeví jako normální ukončení života. Toto hledisko smrti dodává našim životům naléhavost: pomyslení na to, že jsme smrtelní, nám pomáhá uvědomit si, že máme jen omezený čas k uskutečnění své existence.“ (KKC č. 1007)
(Foto: Unsplash)

den připomínal sv. Antonín Veliký, že právě tento den může být mým posledním dnem, a proto chci sloužit Bohu. Můžu si to připomínat s nadějí, že Bůh je i v milosrdenství větší, než jsme schopni si představit a že mi pomůže správně prožít i poslední chvíle mého života, abych jej konečně mohl milovat tak, jak mu přísluší, za vše, co pro nás učinil.

Anna Haluzová

V mém věku často člověka napadají myšlenky: Jak dlouho? Jak ještě dlouho mě tu Pán nechá? Bude to rok, dva, deset, nebo víc? Jistě bychom si přáli mezi svými drahými zůstat co nejdéle. Co jen to půjde. Také bychom nechtěli prožívat nějaké veliké utrpení. To by se nám moc nechtělo...

Proto bych se s Vámi chtěla podělit o svou zkušenost s Boží přítomností. V jednapadesáti letech jsem šla na svoji první a závažnou operaci. Nejdříve jsem se docela zalekla a postupně jsem si na ten fakt začala zvykat. Však to, co jsem prožívala při své cestě na operační sál na nemocniční posteli, nemohu nikdy zapomenout. Takový klid a oddanost. Celou dobu jsem se totiž modlila, lépe řečeno rozmlouvala s Bohem. Stále jsem říkala: Pane, dělej si se mnou, co chceš. Jestli chceš, tak si mě vezmi. Jestli ale chceš, abych tu ještě něco dobrého vykonala, nějak Tobě i bližním posloužila, tak mě tu necháš... Věřte, ani vlásek se mi nepohnul, ani náznak strachu. Takto v klidu jsem uvažovala o svém bytí či nebytí. To byla podle mě síla Boží přítomnosti, která byla mě nehodné věnována... Tak se snažím od té doby, vždy v závažných situacích, všechno Jemu odevzdávat. A ono se to docela daří. Jsem si tedy vědoma, že mě tu Pán Bůh nechává, abych ještě byla trochu prospěšná na příklad v naší farnosti a také všeobecně. Nebyl mi dán jeden rok, ale dosavadních dobrých dvacet let. Mám ještě jistě hodně dluhů, tedy proto...

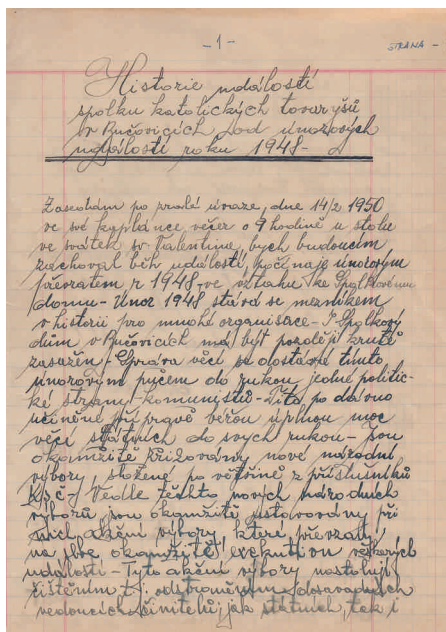
Tím chci říct, že otce Václava a Jana při jejich rozsudku držela opravdu pevná víra, a že museli Pánu říkat něco podobného a něco podobného prožívat. Proto byli tak odhodlaní. Věděli, že i když tak mladí, vykonali pro své ovečky, co mohli. Že snad v ničem nezklamali. Věřili, že po utrpení na tomto světě (a nebyli v tom sami), budou v nebi odměněni. A co tehdy netušili, stali se příkladem a vzorem po mnoha letech pro nás dosud putující.

Nečekaný objev po 58 letech – 2. díl

V minulém čísle jsme vám přinesli zprávu o důležitém objevu z roku 2008, díky kterému mohl být zahájen beatifikační proces s Václavem Drbolův. Jednalo se o spis nalezený v záclonové trubce v domě čp. 283 v Součkově ulici v Bučovicích. Jeho autorem je sám kněz Václav, který ho začal psát 14. února 1950. Jak se dostala informace o zmíněném spisu až na Diecézní církevní soud v Brně, kde v té době již probíhal beatifikační proces s Janem Bulou? Zeptali jsme se na to Jana Růžičky, který je v současnosti místostarostou Bučovic, a jenž pracoval na brněnském církevním soudu jako historik v diecézní fázi beatifikačního procesu.

Pane Růžičko, vy jste spolupracoval jako historik s Diecézním církevním soudem v Brně právě od té chvíle, kdy se našel zmíněný spis. Mohl byste prosím krátce sdělit, jak se informace o spisu dostala od nálezců až na biskupství?

Jako historik jsem začal pracovat na brněnském církevním soudu asi rok poté, co byl Drbolův spis objeven. Václav Drbola ho dal do úschovy k Anně Vítové, která ho ukryla ve svém domě. Pokud mám správné informace, tak po smrti slečny Vítové prodali její dům příbuzní, kterým ho odkázala. Noví majitelé vyhazovali staré zařízení a při tom našli v záclonové trubce Drbolův spis. Ten předali představitelům Společnosti katolického domu v Bučovicích, která je nástupnickou organizací Spolku katolických tovaryšů v Bučovicích. O spisu se následně dozvěděl tehdejší bučovický farář Maxmilián Vladimír Filo, který pracoval jako církevní soudce a zajistil předání spisu na biskupství.



První strana Václavova svědectví o poúnorových událostech v Bučovicích.
(Foto: archiv Biskupství brněnského)

Když jsme zmínili osoby, které dokument našly, měly nějakou spojitost s knězem Václavem Drbolou?

Nálezci nemají žádnou spojitost s Václavem Drbolou. Ovšem Anna Vítová byla Drbolova spolupracovnice ve spolku katolických tovaryšů a v bučovické jednotě Orla. Václav Drbola stál v čele obou organizací.

S jakým úmyslem podle vás psal tento spis kněz Václav? Měl to být testament pro budoucí generace, anebo to bylo dílo, ve kterém chtěl později ještě pokračovat?



Sál Katolického domu, beseda v září 2011 při zahájení beatifikačního řízení.
(Foto: soukromý archiv Lumíra Svobody)

Hned na začátku Drbolova spisu je uvedeno: „Zasedám po zralé úvaze dne 14. 2. 1950 ve své kaplance večer o 9. hodině u stolu ve svátek sv. Valentina, bych budoucím zachoval běh událostí, počínaje únorovým převrácením r. 1948, ve vztahu ke Spolkovému domu.“

Je tedy zřejmé, že ho psal pro budoucnost, pro ty, kdo budou žít opět ve svobodných společenských poměrech. Ve spisu je zaznamenáno, že v psaní pokračoval následující dva večery. Chybí však nějaký závěr, z čehož lze usoudit, že spis nebyl dokončen. Domnívám se, že to souvisí s přeložením Václava Drboly do Babic, ke kterému došlo právě v té době. Na dopsání už pravděpodobně neměl čas.

Jak uvedl pan Růžička, zásadní roli pro objevení spisu hrála slečna Anna Vítová. Podle pamětníků z farnosti žila v domě spolu se svojí sestrou Zdenou. Obě byly svobodné.

Zpracoval Josef Janoušek

Neotřelá expozice v kostele v Bučovicích

Při vchodu do kostela Nanebevzetí Panny Marie v Bučovicích nelze přehlédnout nápadný objekt. Jedná se o moderní instalaci, která je zároveň nosičem pro exponáty a exponátem sama o sobě. Stálá výstava o Václavu

Drbolovi byla vytvořena podle návrhu architektů Jana Říchného a Filipa Koska ve spolupráci s Občanským sdružením Paměť. Slavnostně byla otevřena a požehnána při mši svaté v neděli 15. srpna 2021.

Václav Drbola je spolu s Janem Bulou a Františkem Pařilem jeden ze tří kněží, již byli v době komunistické totality obětmi tzv. babických procesů. Všechny tyto tři osobnosti spojuje podobný osud: za touhu sloužit Bohu museli zaplatit vlastními životy. Dnes, o sedmdesát let později, kdy probíhá beatifikační řízení (proces blahořečení) společně pro Václava Drbolu a Jana Bulu, si konečně můžeme připomenout odvahu těch, kteří tvář v tvář tyranii vytrvali a nezhadili to, čemu věřili.

Zmíněná výstava není toliko letmým pohledem do minulosti, jako spíše snahou o překonání bariéry času a nastavení zrcadla přítomnosti. Skrze fotografie a vlastní slova na nás Václav Drbola dál promlouvá: „Chceš-li v životě dosáhnouti úspěchu, vytkni si dobrý cíl. Jdi za ním vytrvale a nepolev ani v dobách zlých!“ (Bučovice, 9. 2. 1945). Krom informačních textů, jež jsou formálně



Vnitřní strana objektu s expozicí, jež tvoří fotografie a texty o knězi Václavu Drbolovi.
(Foto: archiv RCNKS s.r.o.)



Vnější strana objektu.
(Foto: archiv RCNKS s.r.o.)

vzato též pojaty dokumentaristicky, je tak návštěvník konfrontován i s myšlenkami samotného Drboly.

Vytvoření stálé expozice v bučovickém kostele je součástí projektu „Restaurování varhan a revitalizace kostela Nanebevzetí Panny Marie v Bučovicích“ financovaného z Fondů EHP 2014–2021.

Jakub Straka

Autor je historik umění a kultury, člen kolegia Občanského sdružení PAMĚŤ.

O expozici

Expozice je umístěna u vstupní části kostela. Tvoří ji oblouk z ručně vytepaného ocelového plechu. Tento oblouk je ze zadní strany otevřený a je v něm umístěna expozice skládající se z fotografií a z textů o životě kněze Václava Drboly.

Co chce říct tato „neotřelá“ stálá výstava? Podle slov autorů má vyjadřovat těžký život kněze Václava, ve kterém bojoval za pravdu. Objekt není vytvořen z ušlechtilého kovu, ale ze surové oceli. Je opracován ručním tepáním, což objektu dává výraznou expresi. Všechno to má vyjadřovat těžkou dobu komunismu v 50. letech. Takto vytvořená expozice má tedy nejprve vnitřně připravit návštěvníka předtím, než si začne číst o odvážném životě Václava Drboly.



Žehnání expozice.
(Foto: archiv Občanského sdružení Paměť)

A co o této výstavě říká otec Tomáš Fránek, farní administrátor v Bučovicích? „Jsem vděčný za to, že se zde v kostele v Bučovicích, kde Václav Drbola sedm let sloužil jako kněz, podařilo vytvořit stálou expozici, která návštěvníky seznámí s životem tohoto služebníka Božího a zároveň vzniklo jakési pietní místo, které připomíná jeho památku a vybízí k přímluvné modlitbě.“

Na základě rozhovoru
s architektem Janem Říčním a R. D. Tomášem Fránkem
zpracoval Josef Janoušek

Podívejte se na relaci České televize: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/321281381990816-udalosti-v-regionech/obsah/857939-vystava-o-knezi-vaclavu-drbolovi>

Nejbližší významná výročí

Kulatá a polokulatá výročí, která si v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou v blízké době připomeneme.

13.–15. 11. 1951 proběhlo hlavní líčení se skupinou Bula a spol. v Třebíči. (70 let)

Hlavní role v „soudním představení“ sehráli předseda senátu JUDr. Jiří Kepák a přísedící JUDr. Vojtěch Rudý (podrobněji na <https://www.ustrcr.cz/uvod/odboj-a-perzekuce-krestanu-v-dobe-nacismu-a-komunismu/rimskokatolicka-cirkev/jan-bula-1920-1952/>). Podle rozsudku byl J. Bula odsouzen k trestu smrti, neboť „zneužil důvěry, jíž jako duchovní požíval mezi věřícími, k zločinné činnosti a náboženského přesvědčení farníků zneužíval k podpoře banditů a vrahů“.

V září 1931 začal Jan Bula navštěvovat reálné gymnázium v Moravských Budějovicích. (90 let)

Uskutečněné a plánované akce

Následující akce se buď nedávno uskutečnily, anebo teprve proběhnou. Uvádíme je zde pro informovanost našich čtenářů. **V souvislosti se současnou situací kolem nákazy koronavirem je však realizace budoucích akcí nejistá. Proto prosím sledujte příslušný odkaz na podrobnější informace u dané akce.**

3. 10. 2021: Pietní akt

- Kde: Křenovice
- Co: U příležitosti osmého výročí odhalení pamětní desky bojovníkům proti totalitě, jejím odpůrcům a obětem v letech 1939–1945 a 1948–1989 bude v 9:30 h. slavena mše sv. v kostele sv. Vavřínce v Křenovicích. Následovat bude pietní akt v 10:45 h. u pamětní desky.
- Akce je pořádána společně s přáteli politických vězňů a za podpory Biskupství brněnského.
- Pořádá Občanské sdružení Paměť. Více informací naleznete na webu www.sdruzenipamet.cz

14. 10. 2021: Konference Věznice Cejl, místo utrpení a paměti

- Kde: Stará radnice v Brně
- Co: Událost bude zahájena v 10:00 h v prostorách Staré radnice za účasti předsedy Senátu Parlamentu České republiky Miloše Vystrčila. Na konferenci vystoupí: Luděk Navara (OS Paměť), Jan Břečka (zástupce Moravského zemského muzea), Jan Kalous (ředitel Muzea paměti XX. století v Praze), Petr Blažek (historik a spisovatel), Eduard Stehlík (vojenský historik, spisovatel a ředitel Památníku Lidice), Alena Šimánková (Národní archiv) a další.
- Pořádá Občanské sdružení Paměť ve spolupráci se statutárním městem Brnem.
- Více informací naleznete na webu www.sdruzeniipamet.cz

listopad 2021: Vernisáž výstavy o Václavu Drbolovi a Janu Bulovi

- Kde: V Římě v poutním domě Velehrad: Centro Velehrad, Via delle Fornaci 200.
- Co: Při příležitosti návštěvy biskupů Čech a Moravy „Ad limina apostolorum“ v Římě bude v týdnu od 8. 11. 2021 požeňována výstava o služebnících Božích Václava Drboly a Jana Buly v italském jazyce za přítomnosti čelních představitelů Kongregace pro blahořečení a svatořečení.
- Termín bude upřesněn na www.kanonizace.biskupstvi.cz
- Více informací naleznete na webu www.velehrad.it

15. 11. 2021: Pietní akt u Památníku obětem železné opony

- Kde: Stezka svobody, Mikulov
- Co: Tradiční setkání občanů na stezce svobody u Mikulova bude mít následující program: zahájení; úvodní slovo; přivítání hostů – Rostislav Košťál, starosta města Mikulova; vystoupení hostů; položení květinových darů; duchovní slovo a požehnání; ukončení pietního aktu.

- Pořádá Občanské sdružení Paměť.
- Více informací naleznete na webu www.sdruzeniipamet.cz

15. 11. 2021: Konference Můj pohled na železnou oponu

- Kde: zámek v Mikulově
- Co: Po skončení tradičního pietního aktu bude následovat přesun účastníků do mikulovského zámku. Mezinárodní odborná konference bude zahájena v 10:00 h. Následovat bude série vystoupení významných hostů: Soni Gyarfašové (redaktorka RTVS, specialistka na příběhy spojené s totalitou), Franze Ambergera (novinář, BRD, šéfredaktor novin Kötztinger Zeitung; editor knihy Grenzenlos), Thomase Hackla a Martiny Hechenberger (televizní tvůrci, spolupracující s ORF, autoři dokumentu Österreich am Eisernen Vorhang) a dalších. Motto letošní konference zní: „Svoboda je právo kdykoliv se vydat na cestu“.
- Pořádá Občanské sdružení Paměť.
- Více informací naleznete na webu www.sdruzeniipamet.cz

20. 11. 2021: Vzpomínkový akt k výročí narození Jana Buly

- Kde: Lukov
- Co: U příležitosti 100. výročí narození Jana Buly bude uspořádán vzpomínkový akt v Lukově u Moravských Budějovic. Bude promítnut krátký dokument o knězi Janu Bulovi, následovat bude beseda s tvůrci z Občanského sdružení Paměť.
- Pořádá Občanské sdružení Paměť ve spolupráci s bohoslovci z olomouckého semináře.
- Více informací naleznete na webu www.sdruzeniipamet.cz

Chcete pozvat veřejnost na nějakou akci, která se bude konat v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou? Víte o iniciativách, které se mohou uskutečnit i v době, kdy je omezen pohyb osob (online konference, pořady v TV, rozhlasu apod.)? Napište nám na email bulletintm@gmail.com.



Jan Bula

Narodil se 24. června 1920 v Lukově u Moravských Budějovic.

Po absolvování gymnázia nastoupil do brněnského alumnátu.

29. července 1945 jej olomoucký světící biskup Stanislav Zela vysvětil v brněnské katedrále na kněze. Jeho prvním a zároveň jediným působištěm se stala Rokytnice nad Rokytnou. V rámci tzv. babického případu byl v roce 1951 nezákonně odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán 20. května 1952 v Jihlavě. V roce 2004 byl zahájen beatifikační proces.

Václav Drbola

Narodil se 16. října 1912 ve Starovičkách. Po absolvování gymnázia v Hustopečích nastoupil do brněnského alumnátu. Dne 5. července 1938 jej biskup Josef Kupka vysvětil v Brně na kněze. Kněžskou službu vykonával ve Slavkově u Brna, v Čučicích, v Bučovicích a naposledy v Babicích u Lesonic. Dne 14. července 1951 byl nezákonně odsouzen k smrti ve spojitosti s tzv. babickým případem a 3. srpna 1951 byl v Jihlavě popraven.

V letech 1990–1997 byl rehabilitován a v roce 2011 byl zahájen beatifikační proces.



Obsah

Všechno závisí na Ježíši	1
Stávat se odolnými	1
Rozhovor s postulátorem beatifikačního procesu – 2. díl	3
Synovec kněze Václava Drboly vzpomíná – svědectví	7
Václav Drbola – působení v Babicích	12
Jan Bula – věřit v dobrém i v zlém	15
Kdybych měl(a) poslední rok života – zamyšlení	18
Nečekaný objev po 58 letech – 2. díl	21
Neotřelá expozice v kostele v Bučovicích	22
Nejbližší významná výročí	24
Uskutečněné a plánované akce	25

Objednávky

Bulletin je neprodejný. V požadovaném počtu výtisků jej lze objednat vyplněním objednávkového formuláře na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz, kde je také možné všechna čísla bulletinu stáhnout ve formátu PDF.

Náklady na vydání jednoho čísla časopisu činí 50 Kč. Prosíme o příspěvek na vydávání bulletinu v souvislosti s kanonizačním řízením. Číslo účtu kanonizačního řízení: 7476052/0800, var. symbol 200.

Napište nám

Máte-li nějaké podněty k obsahu nebo formě bulletinu, kontaktujte nás na e-mailu bulletintm@gmail.com.



Vydavatel

Akademie kanonického práva

Petrov 272/5, 602 00 Brno

IČO: 73635693

<https://www.akademiekp.cz>

„Testimonium martyrii – Bulletin o tom, jak věřil Jan Bula
a Václav Drbola“ vychází 3x ročně.

Toto číslo (ročník II, č. 5) bylo vydáno v Brně dne 28. 9. 2021

ISSN 2694-9385, ev. č. MK ČR E 23925